

ויזאל משה

נשא

קובץ מאמרים ושיחות, בעניני הפרשה וזמני המועדים, מכנש"ק רבי יואל משה פינמו שליט"א בן ארמו"ד רבינו יאשיהו פינמו שליט"א ראב"ד מרוקו. דברי תורה חידושים וכיאוורים, אוצר מאמרים מזהירים, לגלות בעניני הפרשה והזמנים, כפרד"ס התורה בלולים, מגלה צפונות ונעלמים, מכל פסוקי הפרשיות ועניני הזמנים. • נשא תשפ"א

משנת הרי"ף מתורת רבינו הארמו"ד רבי יאשיהו פינמו שליט"א

כיצד תהיה גאולתינו

ככל שעוברים הימים וכל הדמיון של עולם מתוקן ומחודש נגזר, ומרגישים בחוש את צער הגלות ואפילו שצער הגלות משתנה מתקופה לתקופה. היו זמנים שמי שלמד תורה או לימד תורה גזרו עליו מיתה רבני עקיבא, והיו זמנים שמי שדיבר על המלכות סרה גזרה עליו מיתה כרשב"י. וכך דור ודור, דור ודור, דור ודור ולחציו, כסופו של דבר הצער והגזרות הם אותו צער ואותו כאב.

פעם בצורה אחת ופעם בצורה אחרת, פעם גזרו דין מות ופעם בבחייו וצער ועוגמת נפש, אבל כל הדרכים בפני הסטרא אחרא פתוחים ומקובלים ורצויים להחריב את הקדושה, את התורה ואת המצוות. וכל פעם הס' מתלבש בארס אחר או בקביצה אחרת או בדבר מסויים.

ועלית לדעת שכל פתרון זמני או קניית זמן, זה עצת היצר הרע. עם ישראל צריך לבנות ולהתפלל להקב"ה שיביא את משיח צדקתו כי בצרה גדולה אנחנו. אמת שהחיים נראים יותר נוחים ולפילס יש ארבע קירות לחיות ואוכל לאכול ואפילו יותר, אבל הכאב הפנימי וההכלה שהנפש מכילה, היא כבדי קדם.

וכבר אמרו רבותינו מיום שחרב הבית, כל יום צרתו גדולה משל חבירו.

והנה ידועה המחלוקת בענין דברי יעקב אבינו, ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספן ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם בארצות הזרים" (בראשית מט א) והנה הידעת זקנים לבעלי התוספת דעתם, שנבאתו של יעקב אבינו על סוף גלות מצרים, לסוף הארבע מאות ושלושים שנה. ורבים חולקים וסוברים שביקש יעקב אבינו לגלות לבניו את הקץ של אחרית הימים.

והנה רבנו בחיי מקשה עליהם, אך יעקב אבינו יבקש לגלות את הקץ של אחרית הימים, וינח את השיעור ששכחו בניו נמצאים בארץ מצרים.

אלא עלית לדעת יסוד עצום, שכשם שהיתה גאולת מצרים, באותה צורה כך תהיה הגאולה השלימה. וגאולת מצרים היא כעין גאולה קטנה לעומת הגאולה הגדולה שתהיה באחרית הימים. ולכן גילוי הגאולה על ידי יעקב, בין על מצרים בין על לעתיד לבוא זה אחד.

והנה כאשר האדם רוצה להבין את הימים שעוברים בעשוי על העולם, וראה מה עבר על עם ישראל בזמן הגאולה מצרים. כל החתולכים של הגאולה עוברים בצורה הימה על הדור האחרון, דור של עקבתא דמשיחא.

ע"ה יאשיהו יוסף.

כל יום בחיי האדם
— מתקן ניצוץ אחד מנשמתו
הצלוונה 3

יצחק אבינו נתגלגל במנוח, ובנו עשיו נתגלגל בשמשון.
ובחינוך שמשון להתנזרות מן התאוות ניתקן מה שלא חינוך יצחק
את עשיו לפרישה מדברים האסורים 1

יצחק אבינו נתגלגל במנוח, ובנו עשיו נתגלגל בשמשון. ובחינוך שמשון להתנזרות מן התאוות ניתקן מה שלא חינוך יצחק את עשיו לפרישה מדברים האסורים

את מעלתו הרמה של שמשון ואת גודל קדושתו ניתן ללמוד מהברכה שבייך יעקב את בנו דן קודם פטירתו, שחז"ל גילו לנו כי כל אותה הברכה נאמרה על שמשון שהיה צאצאו של דן. וכך אמר יעקב בברכתו "דן דין עמו כאחד, שבטי ישראל" (בראשית מט טז), ובמדרש (ב"ד צח יג) פירשו את הברכה הזאת "כיחידו של עולם, מה יחידו של עולם (הקב"ה) אינו צריך סיוע בדין, כך שמשון בן מנוח אינו צריך סיוע בדין". ודבר דומה אמרו על שמשון גם בגמרא במסכת סוטה (י.) "שמשון דן את ישראל כאביהם שבשמים". ועוד אמרו בגמרא שם, במעלתו הרמה של שמשון, דברים שנפלאים מהשגתינו, ולא מצינו שנאמרו כדברים האלו על צדיקים וקדושים אחרים, "מה הקב"ה מנן על כל העולם כלו, אף שמשון מגן בדורו של ישראל". ועוד אמרו שם על שמשון "היתה שכינה מקשקשת לפניו כזוג".

כיצד זכו מנוח ואשתו להוליד את שמשון ללא תפילה וללא מעשי מסירות נפש

ועולה מאליה השאלה, כיצד זה זכו מנוח ואשתו בבן כה קדוש כשמשון, שהרי לא מצינו שעשו כל השתדלות מיוחדת או מעשה גדול שבעבורו זכו בנשמת שמשון. וגם יש לשאול כי הנה אשת מנוח

בפרשתנו נסדרו בתורה הקדושה דיני הנזירות. ומחמת כן גם ההפטרות עוסקת בנזירות, שההפטרות מספרת על לידתו של שמשון הגיבור. ועת לידת שמשון היתה עת צרה ליעקב, באותם השנים שאחר מות יהושע בן נון לא היה לעם ישראל מנהיג, אלא העם היה כצאן ללא רועה, ומחמת כן בני ישראל עשו את הרע בעיני ה', והלכו בחוקות שכניהם הגויים הגרים עמם יחד בארץ ישראל. ועל כן מסר הקב"ה את בני ישראל בידי הפלישתים, ואותה אומה הרשעה היתה מתאכזרת לעם ישראל, וגזרת עליהם גזרות קשות ונוראיות. עד שלאחר ארבעים שנות סבל ריחם הקב"ה על בניו, רצה להוציאם מצרה לרווחה על ידי שיוולד האיש שיושיען מידי הפלישתים. ובחר הקב"ה במנוח שהיה בן לשבט דן ובאשתו שלהם יוולד שמשון מושיען של ישראל. ומכיון שרצון ה' היה שמשון יהיה נזיר עוד מבטן אמו, שלח הקב"ה מלאך שיראה אל אשת מנוח שעת אותה העת היתה עקרה ולא זכתה לבנים, ויצוה עליה שהבן הנולד לה יהיה נזיר. ועוד ציוה עליה המלאך שאף היא צריכה לנהוג בכל דיני הנזירות בעוד היא נושאת את שמשון. ואחרי כן ציוה המלאך את הדברים האלו גם למנוח אבי שמשון.

היתה עקרה, וכל העקרות שמצינו בדברי הנביאים שנפקדו, לא נפקדו אלא בזכות מעשה גדול שעשו שקדם לנס שנעשה עמם, כדוגמת חנה שהתפללה מקירות ליבה, ושפכה את שיחה לפני קונה, ועל ידי אותה תפילה זכתה בשמואל הנביא. והשונמית שהשתדלה מאוד בכבודו של אלישע הנביא, ובשכר זה זכתה לבן. אולם אצל מנוח ואשתו הורי שמשון לא מצינו שקדם לנס שנעשה עמם כל מעשה מיוחד שעשו או תפילה שהתפללו.

מנוח אבי שמשון

היה גלגולו של יצחק אבינו

ונראה בס"ד לבאר כיצד זה זכו מנוח ואשתו להוליד לעולם את נשמתו הקדושה של שמשון, מבלי שהתפללו על כך, על פי סוד ה' שמצינו בספר הקדוש "סידורו של שבת" (מהר"ק רבי חיים טירר זיע"א), שכתב בשם האר"י הקדוש שמנוח אבי שמשון היה גלגולו של יצחק אבינו, וכתב שלכן נאמר על מנוח שהיה "ממשפחת הדני", כי דני אותיות דין, ואף יצחק היה משורש הגבורה והדין כנודע.

והנה מצינו גם אצל יצחק אבינו שאשתו רבקה היתה עקרה ולא ילדה. ואחר תפילות רבות שהתפללו יצחק ורבקה ולא נענו מאת ה', מתארת התורה את התפילה בה נענה יצחק אבינו "וַיַּעֲתָר יִצְחָק לְהָ לִנְכַח אִשְׁתּוֹ, כִּי עֲקָרָהּ הוּא וַיַּעֲתָר לוֹ ה', וַתַּהַר רַבֶּקָה אִשְׁתּוֹ" (בראשית כה כא), וצריך לשאול מדוע זה הגיח הקב"ה את יצחק ורבקה בצערם ולהיות נחשבים למתים, מחמת שאין להם ילדים לכל כך הרבה זמן, הרי הקב"ה הוא קל רחום וחנון, ואינו יכול לראות בצער בניו, ובפרט בצערם של צדיקים כיצחק ורבקה. ועוד נאמר על הקב"ה "רְצוֹן יִרְאוּ יַעֲשֶׂה", ומדוע זה לא עשה ה' את רצונו של יצחק וחנונו בבנים, אלא רק אחר שהתחנן והפציר הרבה.

תפילת יצחק להיפקד בכנים הולידה לו את שמשון כשהיה בגלגול במנוח

ונראה לומר בס"ד כי בוודאי מיד בתפילה הראשונה שהתפלל יצחק רצה הקב"ה למלאות את בקשתו וליתן לו בנים, אולם ידע הקב"ה שלעתיד לבא יהיו בניו של יצחק בצרה גדולה מאוד, שהפלישתים יעמדו עליהם ויתנו עליהם שרי מיסים ויגזרו עליהם גזרות קשות, ורצה הקב"ה להוליד את נשמת שמשון מושיען למנוח ואשתו. אולם הקב"ה צופה כל העתידות ראה גם כי מנוח ואשתו לא יעשו מעשה

מיוחד, ולא יעמדו בתפילה כדי שיוולד להם ילד קדוש זה מעל לדרך הטבע. ולכן עיכב הקב"ה את לידת בני יצחק ורבקה, שכל התפילות שהתפלל יצחק לזכות בילדים נשמרו בשמים, ובזכות אותם התפילות נולד שמשון למנוח-גלגולו של יצחק.

הקב"ה שומר לאדם את התפילות לזמן בו יהיה נתון בצרה גדולה יותר מהצרה בה נמצא בזמן שמתפלל

ויסוד זה שפעמים שהאדם מתפלל על איזה דבר, והוא אינו נענה מיד אלא לאחר שנים רבות, או שבזכות אותה התפילה שיתפלל האדם ולא נענה נושע באותו עניין אחד מבניו בלא שהתפלל, למדנו מדברי הבעל שם טוב הקדוש, שאמר לפרש את דברי חז"ל שאמרו בגמרא בברכות (ו:) כי תפילה היא דבר העומד ברומו של עולם, ובני אדם מזלזלין בה. כי פעמים האדם נמצא בצרה ומתפלל הרבה ליושע מן הצרה, אולם הישועה רחוקה ואינה באה, ומחמת זה האדם מזלזל בכוחה של התפילה כי רואה שמתפלל ואינו נושע, אולם באמת מה שהוא אינו נענה זה משום שהתפילה עומדת ברומו של עולם, כלומר שהקב"ה שכל העתידות ידועות לו, רואה שבזמן מאוחר יותר עתידה לבא על האדם צרה גדולה בהרבה מהצרה הנוכחית, והאדם כלל לא ידע על בואה ולא יוכל להתפלל עליה, ולכן מעכב הקב"ה את התפילה שהאדם מתפלל כעת, שהיא תעמוד ברומו של עולם עד העת בא הצרה הגדולה באמת, ואז הקב"ה מושיע את האדם בזכות התפילה שהתפלל זמן רב קודם.

ועל פי מה שלמדנו מדברי האר"י הקדוש שיצחק חזר בגלגול במנוח, יש לומר שעייכב הקב"ה בשמים את תפילותיו של יצחק כדי שכאשר יחזור יצחק בגלגול אצל מנוח על ידי אותם התפילות יזכה בשמשון. ויש לדבר זה כמה רמזים בפסוק הנזכר "וַיַּעֲתָר יִצְחָק לְהָ לִנְכַח אִשְׁתּוֹ, כִּי הִנֵּה גִילוֹ לִנוּ חֲז"ל במדרש רבה בפרשתנו (ו ה), ובגמרא במסכת בבא בתרא (צא.), כי שמה של אם שמשון אשת מנוח היה "צללפונית" והצללפונית עולה במספר שבע מאות ואחד כמניין "אשתו". ויש לומר כי זה הוא מה שנאמר בפסוק "וַיַּעֲתָר יִצְחָק לְהָ לִנְכַח אִשְׁתּוֹ" ולא נזכר שמה רבקה, כי יש לומר שתפלתו של יצחק היתה על אשתו בגלגול הבא על צללפונית. " כי עֲקָרָהּ הוּא" כי היא עקרה ואין ביכולתה להוליד את שמשון, וגם היא לא התפללה

על כך. ונאמר על תפילה זו שהתפלל יצחק למען צללפונית "וַיַּעֲתָר לוֹ ה'", שנענה ה' לתפילתו על לידת שמשון, ואותה התפילה עמדה בשמים עד לידתו. ואחרי שהתפלל יצחק תפילות רבות שהספיקו ללידתו של שמשון, נאמר "וַתַּהַר רַבֶּקָה אִשְׁתּוֹ" כלומר אשת יצחק בגלגול הנוכחי, היא רבקה, יכלה לילד את יעקב ועשיו כי היו די תפילות בשמים להולדת שמשון.

נצר הקב"ה את תפילת יצחק בשביל הולדת שמשון כי מנוח היה בן לשבט דן שהיו עובדי עבודה זרה

ונראה בס"ד גלות עוד מנפלאות הבורא, וליתן טעם נוסף מדוע זה הוצרך יצחק להתפלל על לידת שמשון עוד בימי חייו כשהיה חי כיצחק, ולא עשה ה' לעוררו לתפילה על זה כשיחיה כמנוח. שהרי יכל הקב"ה ליתן בלב מנוח עצמו רצון להתפלל על לידת שמשון אך לא עשה כן הבורא יתברך שמו, אלא הקדים לנצור תפילות ללידת שמשון עוד מימי יצחק. ויש לומר כי הנה מנוח היה בן לשבט דן, ובימי הליכת בני ישראל במדבר פלט העגן את שבט דן ממחנה בני ישראל מחמת פסל מיכה שהיה ביניהם. ועל כן מחמת שהורע זכות אבותיו של מנוח, לא היה ביכולתו להתפלל תפילה שתתקבל ותשנה את דרכי הטבע שתפקד אשתו העקרה בשמשון, לכן רצה הקב"ה שיצחק שהיה צדיק, בן לאברהם הצדיק שהעביר עבודה זרה מן העולם, הוא יעמוד בתפילה על לידתו של שמשון.

ובזה יתיישב הדקדוק שכתבו המדקדקים בלשון רש"י, שהנה רש"י כתב בפירושו על הפסוק הנזכר "וַיַּעֲתָר לוֹ ה'", שנעתר ה' לתפילתו של יצחק ולא נעתר לתפילת רבקה, מחמת שיצחק היה בן צדיקים ורבקה היתה בת רשעים, ובלשונו הקדושה של רש"י "לו ולא לה שאין דומה תפילת צדיק בן צדיק לצדיק בן רשע". והמדקדקים דקדקו מדוע כתב רש"י "לצדיק בן רשע", הרי על רבקה צריך להכתב צדיקה ולא צדיק, אולם על פי מה שכתבנו תובן היטב לשונו המוקפדת של רש"י, כי רש"י נתכון להודיענו מדוע זה רצה הקב"ה שיצחק יתפלל על לידת שמשון, ולא המתין הקב"ה עד גלגולו הבא של יצחק כשיוולד כמנוח אבי שמשון, וזה מחמת שאינה דומה תפילתו של צדיק בן צדיק-הוא יצחק הצדיק בנו של אברהם הצדיק, לתפילת צדיק בן רשע-הוא מנוח שאמרו עליו שהיה שקול כנגד שלושים ואחד צדיקים (מד"י ד, ט), אך היה בן לשבט דן שהיו עובדי עבודה זרה. ולכן הקדים

ה' את התפילה על לידת שמשון עוד בימי חיותו של יצחק, כי מחמת שמנוח היה בן לשבט דן לא היה בכח תפילתו להוליד את שמשון.

מדוע נתאווה מנוח להיות מצוה על הינוכו של שמשון

ועוד נראה בס"ד להוסיף ענף לאילן זה ולבאר דבר נוסף, כי הנה בהפטרנו אשר לקוחה מספר שופטים סופר שבתחילה ניגלה המלאך לאם שמשון בלבד, ולא ניגלה אל מנוח אבי שמשון. ופקד המלאך על אם שמשון להיזהר ולהשמר בכל הדברים בהם צריך הנזיר להיזהר ומפניהם להישמר, וזה בשביל שמשון מעת יצירתו לא ידע טעמו של דבר האסור על הנזיר. ואחרי שהורה המלאך לאם שמשון מה עליה לעשות וכיצד עליה לגדל את הילד הלך לו המלאך ומיד הלכה אם שמשון אל מנוח בעלה וסיפרה לו את הבשורה שנתבשרה מפי המלאך. ומנוח לא הסתפק בשמיעת

הדברים מפי אשתו, אלא התאוה לשמוע את הדברים מפי המלאך בעצמו וכך נאמר "וַיַּעֲתָר מְנוּחַ אֶל ה' וַיֹּאמֶר בִּי אֲדוֹנָי אֵישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּ יָבֹא עוֹד אֵלַינוּ וַיֹּזְרֵנוּ מִה נַעֲשֶׂה לְנֶעֱר הַיּוֹלֵד". וצריך להבין מדוע השתוקק מנוח גם כן לשמוע את הדברים מהמלאך, ולהיות מצוה על חינוך הנער לנזירות ופרישות מענייני העולם הזה. הרי המלאך לא הזכירו כלל בדבריו, ואולי מן השמים הפצים שאשתו תחנך את הילד ולא הוא.

מנוח היה גלגול יצחק ושמשון היה גלגול עשיו

ונראה בס"ד אולי לבאר זאת על פי מה שמצינו למקובל האלוקי הקדוש רבי שמשון מאסטרופלי הי"ד זיע"א, שבספרו ליקוטי שושנים (ליקוטי יד) הביא מהאר"י הקדוש כי שמשון היה גלגולם של שני נשמות, והם נשמת יפת בן נח, ונשמת עשיו בן יצחק. והביא את דבריו מהחיד"א

בדבש לפי (מערכה ש). ולפי מה שנתבאר מדברי "סידורו של שבת" בשם האר"י הקדוש כי מנוח היה גלגול יצחק, בצירוף מדברי הקדוש רבי שמשון מאסטרופלי הי"ד כי שמשון היה גלגול עשיו, הרי לנו שאב ובנו - יצחק ועשיו, חזרו בגלגול באב ובנו- מנוח ושמשון. ויש לומר שנתאוה מנוח לחנך את שמשון לנזירות ופרישה מענייני העולם הזה, כדי לתקן את מה שבגלגול הקודם כשהיה יצחק לא חנך את עשיו בנו, שעל פי מה שנתבאר חזר בגלגול בשמשון. כי הנה מצינו במדרש רבה (שמות א א) שתלו את מה שיצא עשיו לתרבות רעה בזה שלא ייסרו יצחק ולא חינוכו וכך היא לשון קודשם של בעלי המדרש "ויאהב יצחק את עשיו, לפיכך יצא לתרבות רעה על אשר לא רדהו". ובזה שמנוח נזהר והקפיד לחנך את שמשון לפרישות מהעולם הזה, תיקן את גלגולו הקודם שהיה יצחק ולא רדהו בעשיו לחנכו.

"לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לְאַבְתָּיִכֶם לָתֵת לָהֶם פְּיָמֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ" (יא, כא)

כל יום בחיי האדם – מתקן ניצוץ אחד מנשמתו העליונה

(בנותן טעם למאמר הקודם, נוסף בזה מאמר קודש זה בנושא הגלגלים, מתוך הספר "ויואל משה" פרשת עקב)

ומתחברים בשורשן

שורש נשמת האדם הנמצאת בשמים היא אינה שלמה, אלא מחולקת לניצוצות רבים, וכאשר רוצה הקב"ה שחלק מאותה נשמה ירד לעולם הזה ויתלבש בגוף חומרי, לוקח ה' מספר ניצוצות ונותן אותם בחלק הנשמה היורד אל העולם, ואותם ניצוצות הניתנים באדם מנשמתו העליונה – נקראים בשם "ימים", וכמספר הניצוצות שניתנו באדם, כך הם מספר הימים שחי האדם בעולם הזה. ואחרי שחי האדם בעולם הזה את הימים כמספר הניצוצות שנתן בו ה' בשעת ביאתו לעולם, בשעת מיתתו עולים ניצוצות נשמתו, ומתחברים שוב אל הנשמה העליונה ממנה חוצבו "ימים" וניצוצות אלו. ואז שוב נוטל הקב"ה ניצוצות אחרים מאותה נשמה ומורידם אל העולם, וכך דבר זה שב על עצמו כמה וכמה פעמים, עד שכל ניצוצות הנשמה עולים אל השמים מתוקנים על ידי התלבשותם בגוף המקיים מצוות בכל יום ויום, ועל ידי כך נמצאת הנשמה העליונה מתוקנת, שהושלם תיקון כל הניצוצות השייכים לה.

עוד גילה רבינו האר"י הקדוש, את הדרך

פסוק זה הוא הפסוק האחרון בפרשת "והיה אם שמע", שהיא הפרשה השניה מפרשיות קריאת שמע. ומצוה מן התורה על כל אחד מישראל לאומר את פסוקי קריאת שמע פעמים בכל יום, והפליגו חז"ל במקומות רבים בשכר האומר את קריאת שמע ומדקדק באותיותה, לאומרם כראוי ושלא בהבלעה. וגם אמרו כי ירבה מאוד שכר הזהיר לחשוב במחשבתו את מה שמוציא מפיו, שלא יהיו הדברים נאמרים בפיו בלבד אלא יהיו הדברים האלו אשר ציוה ה' על לבבו לידע אותם ולזכרם תמיד.

ונראה בס"ד לומר פירוש חדש במילים הקדושות הללו "כימי השמים על הארץ", החותמת את פרשית קבלת עול מצות על פי סוד שגילה לנו רבינו האריז"ל בעניין נשמת האדם שבשמים וירידתה לארץ, וסוד ימי חיי האדם אשר חי בארץ, וענין זה נזכר בספר הקדוש 'עץ חיים' (שער כו פ"א) ובספר 'קהלת יעקב' (שער פנימי והיצון רמ"ג ב) שחובר על ידי המקובל רבי יעקב צמח זיע"א, ותוכן הדברים הקדושים בשפה המובנת לכל כך הם:

בכל יום נתקנים ניצוצות הנשמה –

לתיקון הניצוצות והבאתם אל שלימות תיקונם, שכאשר האדם מקיים מצוה במשך היום, על ידי קיום אותה מצוה, ניתקן הניצוץ של אותו היום, ואם לא קיים מצוות כלל באותו יום, אלא היה בטל מקיום דבר ה', אז לא נתקן הניצוץ של אותו היום, ואותו ניצוץ עולה אל השמים כשהוא פגום ולא מתוקן, והוא תלוי ועומד בשמים, כי כיון שלא נתקן אינו יכול לשוב אל הנשמה העליונה.

ורבינו האור החיים הקדוש בדבריו על הפסוק "וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת" (בראשית מז, כט) הביא סוד זה בשם האר"י הקדוש, וכתב אודותיו: "ומה מאד האירה הקדמה זו עיני משכיל בכמה פרטי החקירות", ואכן על פי יסוד גדול זה כתב האור החיים הקדוש לבאר מספר ענינים, ונביא כאן מעט פנינים מדבריו הקדושים.

טבע השינה – כדי לעלות את הניצוץ לשמים

כתב האור החיים הקדוש, שעל פי סוד זה שגילה לנו רבינו האריז"ל, נבין את מהות ענין השינה שהטביע ה' בטבע האדם שמוכרח לישון בכל יממה מעט זמן,

מה חָדַל אָנִי". וצריך לשאול, הרי יש כאן כפילות בלשון הבקשה, שאחרי שאמר דוד "הוֹדִיעֵנִי ה' קָצֵי" שיוֹדִיעֵנִי ה' מתי יהיה יום מותו, חוזר דוד ומבקש "וּמִדַּת יְמֵי מֵהָיָא", והרי כיון שהקב"ה יגלה לו את התאריך בו יפטר מן העולם, יוכל דוד להבין מעצמו כמה ימים נותרו לו לחיות, ומדוע הוצרך לבקש בקשה נוספת: "וּמִדַּת יְמֵי מֵהָיָא".

אולם על פי מה שהבאנו מדברי האר"י הקדוש, ניתן לפרש כי דוד נתאווה לדעת האם יזכה שישלם לתקן את כל ניצוצות ימי חייו, או שח'ו יחסיר מהם, שיהיו ימים שיחיה בהם אך לא יתקן את הניצוץ של אותו יום. ועל כן ביקש דוד: "הוֹדִיעֵנִי ה' קָצֵי", כלומר, הודיע לי מתי יהיה יום פטירתי מן העולם, והוסיף לבקש: "וּמִדַּת יְמֵי מֵהָיָא" – האם ימי העליונים, שהם ניצוצות נשמתו שתוקנו על ידי מעשים טובים, האם הם תואמים את מספר ימי חייו, ולא היה יום שלא ניתקן ניצוץ הנשמה. ועל ידי זה יתפרש גם המשך דברי דוד בסוף פסוק זה: "אֲדַעָה מֵהָיָא אֲנִי", כלומר, אז אדע כמה חדלתי מלעבוד את ה' בימי חייו, ואעשה תשובה על הימים שנחסרו, ואתקן את כל ניצוצות נשמתו, כדי שכל ימי חייו יהיו שלמים ומתוקנים.

ומעתה זכינו לדעת, שחובה על האדם לשים תמיד לנגד עיניו, כי אין הוא נבחן על כל ימי חיותו בצורה כללית, אלא בכל יום ויום הוא נבחן ונידון בשמים על יום מסוים זה בצורה פרטנית, ואם בכל הימים שחי, ימצא יום אחד שלא עשה בו מצוה, או שלא שב בתשובה על אי עשית המצוה בימים שאחרי אותו יום, אז יצטרך שוב להתגלגל ולחזור לעולם הזה כדי לתקן את אותו היום. ולכן בכל יום חדשים לבקרים רבה אמונתך ישתדל האדם לקיים מצוות רבות ככל שידו משגת בעז"ה, ובזה יזכה שתתקיים בו ברכת התורה: "לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם – כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ".

הזכה וברה של האר"י הקדוש עולה, כי כל עבודת האדם בכל ימי חייו היא שלא יעבור עליו אף יום אחד שלא יעשה בו מצוה, כי אם עבר עליו יום ללא עשיית מצוה, הרי הניצוץ של אותו היום נותר פגום ח"ו, ואם לא יעשה תשובה על אותו היום, הרי חלק מחלקי נשמתו נשאר פגום, וכל עוד חלק מנשמתו פגום, אין הנשמה יכולה להגיע אל תיקונה השלם. אך אם זכה האדם לתקן כל יום מימי חייו, אזי זוכה שבמותו עולים כל הניצוצות, ומתחברים אל הנשמה העליונה, והיא מגיעה אל תיקונה השלם. ואז מספר ימי החיים שחי האדם בעולם הזה שווה אל מספר הניצוצות שתוקנו, ואין יום אחד בימי חייו עודף על מספר הניצוצות שתוקנו, כי בכל יום ויום זכה על ידי קיום המצוות לתקן את ניצוץ הנשמה השייך לאותו יום.

ועל פי זה נשכיל להבין את ההבטחה שהובטחה כאן בפסוקים הללו, שאם יקיימו בני ישראל את כל מצוות התורה, יזכו ש"יִרְבּוּ יְמֵיכֶם" – אלו הימים שחיו בהם על האדמה בעולם הזה, "כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ" – יהיו מתאימים ושווים ל"ימי השמים" שהם ניצוצות הנשמה הנקראים "ימים". שכיון שבכל יום ויום יקיימו את מצוות ה', אזי מספר הימים שחיו בארץ יהיה כמספר "ימי השמים" שהם הניצוצות שבנשמת האדם שבשמים, ותתוקן נשמתם, ולא יצטרכו לירד בגלגול שוב אל העולם הזה על מנת לתקן דברים שהחסירו ולא עשו בימי חייהם בעולם הזה.

בקשת דוד המלך: שכל ניצוצות נשמתו יהיו שלמים

עוד נראה לבאר על פי יסוד זה, את הבקשה שביקש דוד המלך מהקב"ה, שיוֹדִיעֵנִי לו כמה יהיו מספר ימי חייו אשר יחיה, ודוד כתב בקשה זו בספר התהלים (לט, ה), וכך הלשון בה ביקש דוד את בקשתו ושאלתו: "הוֹדִיעֵנִי ה' קָצֵי וּמִדַּת יְמֵי מֵהָיָא אֲדַעָה

והתועלת בזה היא, כי בשעה שיישן האדם, עולה אל השמים הניצוץ השייך לאותו יום, כי השינה היא אחד משישים במיתה (ברכות נז, ב), ונפרד הניצוץ מן האדם, אך אינו נפרד ממנו לגמרי, אלא עדיין יש לו קצת שייכות לאדם. ודבר זה הוא מחדס הבורא יתברך, שאם ירשיע האדם ביום אחר, לא ייפגם הניצוץ בעונו ועל כן הוא עולה מתוקן לשמים מיד באותו לילה. אולם מנגד, אם ביום אחר יתנהג האדם כרצון ה' ויקיים מצוה או שיעשה תשובה על היום בו לא עשה מצוה, אזי יוכל לתקן את הניצוץ שעלה אל השמים בימים הקודמים, כי עדיין יש לו אחיזה ושייכות אל האדם, וחדס ה' היא, שיהיה האדם קרוב אל השכר, ורחוק מן ההפסד.

עוד כתב האור החיים הקדוש לבאר על פי סוד זה, את מה שעיינינו רואות, כי לעת זקנה, טבעו של מוח האדם להיחלש, וככל שחולפים שנות חיי האדם, כך נלקחת ממנו יכולת ההתבוננות והעמקה. ועל פי דברי האריז"ל יובן עניין זה, כי בתחילת שנות האדם עדיין נצורים בנשמתו המתאכסנת בתוך גופו ניצוצות רבים, והם הנותנים בו כוח ויכולת חשיבה מרובה, אולם ככול שהאדם מתקדם בשנות חייו, אזי נשארים בו מספר ניצוצות מועט יותר, שהרי בכל יום נלקח ממנו ניצוץ אחד מהניצוצות שניתנו בו ברדתו אל העולם, ומשום כך, ככל שמתבגר האדם, כוח השכלי שבו מתמעט.

ועט"ר כ"ק האדמו"ר שליט"א בדיברות קודשו בפרשת יתרו שנת תש"פ הזכיר יסוד זה שגילה לנו האר"י הקדוש, ודיבר בו ואמר, כי מטעם זה אנחנו אומרים בכל בוקר את הודאת "מודה אני לפניך מלך חי וקים שהחזרת בי נשמת", כי בהודאה זו אנחנו מודים לאדון כל הנשמות, על שנתן בנו חלק מהנשמה הכללית הנמצאת בשמים שנוכל לתקנה ולהעלותה. ועל פי הסוד הקדוש הזה שנגלה לנו מתורתו

חדש! לכל מבקשי החכמה החל מהשבוע ניתן לקבל בתפוצה ישירה את העלונים "ויאל משה"

"פניני ויאל משה" ומתורתו ומוסריו של בנש"ק רבי ויאל משה פינטו שליט"א בנו בכורו של האדמו"ר רבינו יאשיהו פינטו שליט"א

במייל: TorahPinto@gmail.com
 בוואצאפ: +1 (917) 459-8776